

UIMAVESIPROFIILI 2024

HERRASMANNIN EU-UIMARANTA

SISÄLLYS

YLEISTÄ UIMAVESIPROFIILISTA

1. YHTEYSTIEDOT

- 1.1 Uimarannan omistaja ja yhteystiedot
- 1.2 Uimarannan päävastuullinen hoitaja ja yhteystiedot
- 1.3 Uimarantaa valvova viranomainen ja yhteystiedot
- 1.4 Näytteet tutkiva laboratorio ja yhteystiedot
- 1.5 Vesi- ja viemärlaitos ja yhteystiedot

2. MAANTIETEELLINEN SIJAINTI

- 2.1 Uimarannan nimi
- 2.2 Uimarannan lyhyt nimi
- 2.3 Uimarannan ID-tunnus
- 2.4 Osoitetiedot
- 2.5 Koordinaatit
- 2.6 Kartta
- 2.7 Valokuvat

3. UIMARANNAN KUVAUS

- 3.1 Vesityyppi
- 3.2 Rantatyyppi
- 3.3 Rantavyöhykkeen ja lähiympäristön kuvaus
- 3.4 Veden syvyyden vaihtelut
- 3.5 Uimarannan pohjan laatu
- 3.6 Uimarannan varustelutaso
- 3.7 Uimareiden määrä (arvio)
- 3.8 Uimavalvonta

4. SIJAINTIVESISTÖ

- 4.1 Järven / joen nimi
- 4.2 Vesistöalue
- 4.3 Vesienhoitoalue
- 4.4 Pintaveden ominaisuudet
- 4.5 Pintaveden laadun tila

5. UIMAVEDEN LAATU

- 5.1 Uimaveden laadun seurantakohtan sijainti
- 5.2 Näytteenottotiheys
- 5.3 Uimaveden laadun aistinvarainen arviointi
- 5.4 Edellisten uimakausien tulokset
  - 5.4.1 Edellisten uimakausien uimaveden laatuluokat
  - 5.4.2 Edellisten uimakausien aikana tehdyt havainnot ja toteutetut hallintatoimenpiteet
- 5.5 Syanobakteerien (sinilevä) esiintyminen
  - 5.5.1 Esiintymisen havainnot edeltävinä uimakausina ja toteutetut hallintatoimenpiteet
  - 5.5.2 Arvio olosuhteista syanobakteerien esiintymiseen
- 5.5.3 Lajistotutkimukset
- 5.5.4 Toksiinitutkimukset
- 5.6 Makrolevien ja/tai kasviplanktonin haitallisen lisääntymisen todennäköisyys
- 5.7 Sääilmiöiden vaikutukset uimaveden laatuun

6. KUORMITUSLÄHTEET JA MERKITYKSEN ARVIOINTI

- 6.1 Jätevesiverkostot
- 6.2 Hulevesijärjestelmät
- 6.3 Uimaveteen vaikuttavat muut pintavedet
- 6.4 Maatalous
- 6.5 Teollisuus
- 6.6 Satamat, vene-, maantie- ja raideliikenne
- 6.7 Eläimet, vesilinnut
- 6.8 Muut lähteet

7. LYHYTKESTOISET SAASTUMISTILANTEET

- 7.1 Arviot odotettavissa olevan lyhytkestoisen saastumisen luonteesta, syistä, esiintymistiheydestä ja kestosta
- 7.2 Lyhytkestoisen saastumisen aikana toteutetut hallintatoimenpiteet ja aikataulu syiden poistamiseksi
- 7.3 Toimenpiteistä vastaavat viranomaiset ja yhteystiedot

8. UIMAVESIPROFIILIN LAATIMISEN AJANKOHTA JA TARKISTAMISEN AJANKOHTA

- 8.1 Uimavesiprofiilin laatimisen ajankohta
- 8.2 Uimavesiprofiilin tarkistamisen ajankohta

LIITTEET

Liite 1 Herrasmannin uimarannan ja lähiympäristön kartta

YLEISTÄ UIMAVESIPROFIILISTA

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus 177/2008 yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta

Määritelmät, 2 §

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

5) uimavesiprofiililla kuvausta uimaveden ominaisuuksista sekä sen laatuun haitallisesti vaikuttavista tekijöistä ja niiden merkityksestä

Uimavesiprofiili, 8 §

Uimarannan omistajan tai haltijan on yhteistyössä kunnan terveydensuojeluviranomaisen kanssa laadittava tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvalla yleisellä uimarannalla uimavesiprofiili liitteen IV mukaisesti. Uimavesiprofiilin laatimisessa on tarvittaessa käytettävä ympäristösuojeluviranomaisen asiantuntemusta. Yhteinen uimavesiprofiili voidaan laatia useammalle vierekkäiselle uimarannalle, jos niiden uimaveden laatu ja laatuun vaikuttavat olosuhteet ovat samanlaiset. Uimavesiprofiilin on oltava valmis viimeistään 1 päivänä maaliskuuta 2011.

Jos uimavesi on luokiteltu luokkaan erinomainen, uimavesiprofiili on tarkistettava ja tarvittaessa saatettava ajan tasalle ainoastaan silloin, jos luokka muuttuu hyväksi, tyydyttäväksi tai huonoksi.

Uimavesiprofiilin laatimisessa, tarkistamisessa ja ajan tasalle saattamisessa on käytettävä asianmukaisella tavalla vesienhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) nojalla hankittuja, tämän asetuksen kannalta merkityksellisiä arviointi- ja seurantatietoja.

Yleisölle tiedottaminen, 11 §

Uimarannan omistajan tai haltijan on yhteistyössä kunnan terveydensuojeluviranomaisen kanssa huolehdittava siitä, että uimarannalla on yleisön nähtävillä seuraavat tiedot:

3) uimavesiprofiilin perusteella laadittu yleiskuvaus uimavedestä

Asianmukaisia tiedotusvälineitä käyttäen, internet mukaan lukien on huolehdittava, että yleisöllä on tämän pykälän 1 momentissa mainittujen tietojen lisäksi mahdollisuus saada seuraavat tiedot:

1) kunkin uimarannan osalta uimavesiluokitukset kolmen edeltävän vuoden ajalta, uimavesiprofiili sekä kuluvan uimakauden aikana tehtyjen valvontatutkimusten ja aistinvaraisten havaintojen tulokset tulkintoineen

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista asioista on tiedotettava viivytyksettä. Tiedot on annettava viimeistään vuoden 2012 uimakauden alusta alkaen. Kunnan terveydensuojeluviranomaisen 7 §:n 3 momentin mukaan antamasta ohjeesta tai uimakiellosta on kuitenkin tiedotettava ennen luokitusta seuraavaa uimakautta sekä sen aikana.

Liite IV, Uimavesiprofiilin laatiminen ja tarkistaminen

Uimavesiprofiiliin on sisällytettävä vähintään seuraavat asiat:

1. Kuvaus uimarannan uimaveden ja kyseisen uimaveden valuma-alueella olevien muiden pintavesien fysikaalisista, maantieteellisistä ja hydrologisista ominaisuuksista, jotka voisivat olla saastumisen aiheuttajia ja jotka ovat merkityksellisiä tämän asetuksen tavoitteen kannalta ja vesienhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) mukaisesti;
2. Sellaisten saastumisen syiden määrittäminen ja arviointi, jotka saattavat vaikuttaa uimaveden laatuun ja heikentää uimareiden terveyttä;
3. Todennäköisyys sille, että syanobakteerit silmin havaittavasti kasautuvat uimaveden pinnalle tai uimarantaan;
4. Makrolevän ja/tai kasviplanktonin haitallisen lisääntymisen todennäköisyys;
5. Toisen kohdan mukaan arvioidun lyhytkestoisen saastumisriskin osalta
  - odotettavissa olevan lyhytkestoisen saastumisen ennakoitu luonne, syyt, esiintymistiheys ja kesto,
  - lyhytkestoisen saastumisen aikana toteutetut hallintatoimenpiteet ja aikataulu syiden poistamiseksi sekä toimenpiteistä vastaavien viranomaisten yhteystiedot;
6. Uimaveden laadun seurantakohtan sijainti.

Jos uimavesi on luokiteltu luokkaan hyvä, tyydyttävä tai huono, uimavesiprofiili on tarkistettava säännöllisesti ja tarvittaessa saatettava ajan tasalle. Tarkistusten vähimmäistiheys määräytyy alla olevan taulukon mukaisesti:

Taulukko 1. Uimavesiprofiilin tarkistustiheys

	Hyvä uimavesiluokka	Tyydyttävä uimavesiluokka	Huono uimavesiluokka
Tarkastusten vähimmäistiheys	neljän vuoden välein	kolmen vuoden välein	kahden vuoden välein

Jos uimavesi on luokiteltu luokkaan erinomainen, uimavesiprofiili on tarkistettava ja tarvittaessa saatettava ajan tasalle ainoastaan silloin, jos luokka muuttuu hyväksi, tyydyttäväksi tai huonoksi.

Jos uimarannalla tai sen läheisyydessä tehdään uimaveteen merkittävästi vaikuttavia rakennus- tai muutostöitä, uimavesiprofiili on saatettava ajan tasalle ennen seuraavan uimakauden alkua.

1. YHTEYSTIEDOT

1.1 Uimarannan omistaja ja yhteystiedot	Lahden kaupunki
1.2 Uimarannan päävastuullinen hoitaja ja yhteystiedot	Lahden kaupunki kaupunkiympäristön palvelualue kaupunkitekniikka kaupunginpuutarhuri Kirsi Kujala p. 050 559 4186 kirsi.kujala@lahti.fi
1.3 Uimarantaa valvova viranomainen ja yhteystiedot	Lahden kaupunki kaupunkiympäristön palvelualue rakennus- ja ympäristövalvonta ympäristöterveys Askonkatu 2 15100 LAHTI p. 03 733 4577 terveydensuojelu@lahti.fi
1.4 Näytteet tutkiva laboratorio ja yhteystiedot	MetropoliLab Viikinkaari 4 00790 Helsinki Näytteiden vastaanotto: p. 010 391 350 metropolilab@metropolilab.fi
1.5 Vesi- ja viemärilaitos ja yhteystiedot	Lahti Aqua Oy Satamakatu 2 15140 LAHTI Puh. 03 851 590 Tj. Jouni Lillman p. 03 851 5932 jouni.lillman@lahtiaqua.fi Aqua Palvelu Oy Tj. Hannu Mustonen p. 03 851 5952 hannu.mustonen@lahtiaqua.fi fi
2. MAANTIETEELLINEN SIJAINTI	
2.1 Uimarannan nimi	HERRASMANNIN UIMARANTA
2.2 Uimarannan lyhyt nimi	Herrasmanni
2.3 Uimarannan ID-tunnus	FI125398001
2.4 Osoitetiedot	Herrasmannin ulkoilualue Herrasmannitie 15340 Lahti
2.5 Koordinaatit	WGS84 (järjestelmä) 61.0066 25.7468
2.6 Kartta	Liite 1: Herrasmannin uimarannan ja lähiympäristön kartta

2.7 Valokuvat

3. UIMARANNAN KUVAUS

- 3.1 Vesityyppi** Järvi, sisävesi (luonnonvesi).
- 3.2 Rantatyyppi** Hiekkaranta (pituus n.150 m).
- 3.3 Rantavyöhykkeen ja lähiympäristön kuvaus** Rantavyöhyke koostuu hiekasta, ruohikko- ja metsä-alueista. Alasenjärvi sijaitsee Ahtialan kaupunginosassa n. 6 km keskustasta koilliseen. Järven rannat on täyteen rakennetut. Loma-asuntojakin on muutettu talviasuttavaksi (lähde: Lahden pienten järvien veden laadun tutkimuksia 30 vuotta).
- 3.4 Veden syvyyden vaihtelut** Keskisyvyys 5,9 metriä, suurin syvyys 13,7 m. Kirkasvetinen, melko syvä järvi (Lähde: Lahden pienten järvien veden laadun tutkimuksia 30 vuotta).
- 3.5 Uimarannan pohjan laatu** Matala hiekkapohjainen ranta, joka sopii hyvin lapsille (kallioalueella uinti/ hyppykielto v.2009).
- 3.6 Uimarannan varustelutaso** Pieni leikkialue, ilmoitustaulu, kioski, wc-tilat, leirintäalue ja saunat (tilaus).

Ilmoitustaululta löytyy uimavesinäytetulokset, uimavesiprofiilikuvaus, karttakuva uimarannasta/uimaranta-alueesta, viranomaistiedotteet liittyen uimaveden laatuun, hätä- ja pelastautumisohjeet sekä rannan ylläpitäjän ja viranomaisen yhteystiedot.
- 3.7 Uimareiden määrä (arvio)** Normaalina päivänä noin 500 kävijää.
- 3.8 Uimavalvonta** Uimarannalla ei ole järjestettyä uinnivalvontaa.

4. SIJAINIVESISISTÖ

- 4.1 Järven / joen nimi** Alasenjärvi
- 4.2 Vesistöalue** Kymijoen vesistöalue (Vesistöalue nro 14)
- 4.3 Vesienhoitoalue** Kymijoki-Suomenlahden vesienhoitoalue
- 4.4 Pintaveden ominaisuudet** Näkösyvyys: 2,7 m
Sameus: kirkas
pH: 7,6
Klorofylli-a: 5,8 µg/l
Kokonaisfosfori: 12 µg/l
Kokonaistyyppi: 350 µg/l
Veden viipymä: 5,3 vuotta
Veden korkeus: suurin syvyys 13,7 m ja (keskisyvyys 5,9 m)
Virtaama:
Sadanta:
Valunta:
Yhteys pohjaveteen ja muihin vesistöihin:
Takkulan pohjavesialue rajautuu Alasenjärkeen.

Vedenlaatutiedot elokuun 2018 vesinäytteestä syvännepisteeltä.
Näytteenottoisyvyys 1 m.
- 4.5 Pintaveden laadun tila** Uimavedessä ei ole havaittu toimenpiderajan ylityksiä mikrobiologisen laadun osalta. Veden ravinnepitoisuuden perusteella järvi luokitellaan karuksi ja sen ekologinen tila on hyvä.

5. UIMAVEDEN LAATU

5.1 Uimaveden laadun seurantakohtien sijainti

Näytteenotto suoritetaan kahlaten noin metrin syvyyteen uimarannalta. Uimavesinäyte otetaan noin 30 senttimetrin syvyydeltä.

5.2 Näytteenottotiheys

Kesän aikana otetaan neljä uimavesinäytettä. Ensimmäinen ennen uimakauden alkua ja kolme uimakauden aikana. Uimakaudella tarkoitetaan 15.6 ja 31.8 välistä ajanjaksoa.

Näytteitä otettu vuonna 2020 4 kpl
 Näytteitä otettu vuonna 2021 4 kpl
 Näytteitä otettu vuonna 2022 4 kpl
 Näytteitä otettu vuonna 2023 4 kpl

5.3 Uimaveden laadun aistinvarainen arviointi

Uimaveden aistinvarainen veden laatu arvioidaan aina näytteenoton yhteydessä (mineraaliöljyt, kelluvat materiaalit, tervamaiset aineet, sinilevät).

5.4 Edellisten uimakausien tulokset

Näyte	v. 2020		v. 2021		v. 2022		v. 2023	
	E.coli	Enterok.	E.coli	Enterok.	E.coli	Enterok.	E.coli	Enterok.
1.	>1	1	23	9	70	4	< 1	< 1
2.	1400	1400	15	14	11	1	4	1
3.	50	19	12	4	20	9	16	3
4.	3	2	15	22	11	3	40	50

5.4.1 Edellisten uimakausien uimaveden laatuluokat

Uimaveden laatuluokituksessa huomioidaan suolistoperäisten enterokokkien ja Escherichia coli bakteerin valvontatutkimustulokset.

Escherichia Colin toimenpideraja on 1000 pmy/100 ml.
 Suolistoperäisten enterokokkien toimenpideraja on 400 pmy/100 ml.

Uimakauden 2020 päätyttyä uimavesi luokiteltiin vuosien 2017–2020 tutkimustulosten perusteella **hyväksi**.
 Uimakauden 2021 päätyttyä uimavesi luokiteltiin vuosien 2018–2021 tutkimustulosten perusteella **erinomaiseksi**.
 Uimakauden 2022 päätyttyä uimavesi luokiteltiin vuosien 2019–2022 tutkimustulosten perusteella **erinomaiseksi**.
 Uimakauden 2023 päätyttyä uimavesi luokiteltiin vuosien 2020–2023 tutkimustulosten perusteella **erinomaiseksi**.

5.4.2 Edellisten uimakausien aikana tehdyt havainnot ja toteutetut hallintatoimenpiteet

Vuoden 2020 toimenpiderajan ylityksen johdosta otettiin uusintänäyte, joka täytti uimavedelle asetetut laatuvaatimukset.

5.5 Syanobakteerien (sinilevä) esiintyminen

Sinilevähavainnot uimavesinäytteenottokerroilla					Luokittelu
Käynti	v. 2020	v. 2021	v. 2022	v. 2023	
1.	1	1	0	1	0 = ei havaittu
2.	1	1	1	1	1 = vähäinen määrä
3.	1	1	1	1	2 = runsas määrä
4.	1	1	1	1	3 = erittäin runsas määrä

5.5.1 Esiintymisen havainnot edeltävinä uimakausina ja toteutetut hallintatoimenpiteet	Uimarannan ilmoitustaululle sekä nettisivuille on viety informaatiota sinilevästä ja sen havainnoimisesta. Sinilevästä on tiedotettu myös median välityksellä joka kesä.
5.2 Arvio olosuhteista syanobakteerien esiintymiseen	Uimarannan uimavedessä on havaittu vähäisiä määriä sinilevää edellisinä uimakausina. Lämpimänä ajanjaksona sinilevää voi esiintyä runsaasti uimavedessä.
5.5.3 Lajistotutkimukset	-
5.5.4 Toksiinitutkimukset	-
5.6 Makrolevien ja/tai kasviplanktonin haitallisen lisääntymisen todennäköisyys	-
5.7 Sääilmiöiden vaikutukset uimaveden laatuun	-

6. KUORMITUSLÄHTEET JA MERKITYKSEN ARVIOINTI

6.1 Jätevesiverkostot

Vanhojen kesämökkien muuttaminen ympärivuotiseen asumiskäyttöön aiheuttaa edelleenkin ongelmia, sillä niiden viemärointi on yleensä puutteellista (*lähde: Lahden pienten järvien veden laadun tutkimuksia 30 vuotta*). Vesihuollon kehityssuunnitelmat ovat käynnissä mm. Sipuran ja Harjuniemen alueilla, joihin on rakennettu lisää kiinteistöjä. Herrasmannin uimarannan läheisyydessä ei sijaitse jätevesipumppaamoja.

Lahti Aqua Oy:n selvityksen mukaan jätevedenpumppaamojen kunnossapito ja valvonta sekä poikkeamatilanteiden hoito toimii seuraavasti:

Pumppaamoja huolletaan säännöllisesti kunnossapito-ohjelman mukaisesti. Häilytykset menevät ympäri vuorokauden päivystäjälle. Toiminta häiriötilanteessa: korjaus- / päivystysryhmä tulee välittömästi paikalle. Käytettävissä olevia keinoja ovat: painehuuhtelu- / säiliöauto tai siirrettävä pumppuyksikkö, jolla jätevedet voidaan johtaa pumppaamon ohi. Häiriötilanteessa verkostoon mahtuu 8–12 tunnin vesimäärä ennen ylivuodon alkamista.

6.2 Hulevesijärjestelmät

Uimarannan ja ympäristön välillä ei ole suuria korkeuseroja.

6.3 Uimaveteen vaikuttavat muut pintavedet

Järven rantojen läheisyyteen on rakennettu paljon rakennuksia ja osa rannan rakennuksista on muutettu ympärivuotiseen asumiskäyttöön. Osassa asunnoista on puutteellinen jätevesien käsittely, joka kuormittaa järveä. Virkistystoiminta ja rakentamisen aikainen kuormitus vaikuttavat järven tilaan. Suurimmat kuormittajat ovat järven pohjoispuolella sijaitsevat ratsastustalli ja golfkenttä. Kirkasvetisenä järvenä Alasenjärvi on altis kuormitukselle.

6.4 Maatalous

Järven valuma-alueella ei ole merkittävää maataloutta.

6.5 Teollisuus

Ei merkittävää teollisuutta.

6.6 Satamat, vene-, maantie- ja raideliikenne

Maantieliikennettä on lähinnä Takkulan rannan puolella.

6.7 Eläimet, vesilinnut

Vesilinnut eivät ole merkittävästi vaikuttaneet veden laatuun.

6.8 Muut lähteet

7. LYHYTKESTOISET SAASTUMISTILANTEET

7.1 Arviot odotettavissa olevan lyhytkestoisen saastumisen luonteesta, syistä, esiintymistiheydestä ja kestosta

Toistaiseksi ei ole tiedossa selkeästi ennakoitavissa olevia lyhytaikaisia saastumistilanteita.

7.2 Lyhytkestoisen saastumisen aikana toteutetut hallintatoimenpiteet ja aikataulu syiden poistamiseksi

Lyhyt kestoisella saastumisella tarkoitetaan uimaveden mikrobiologista saastumista, joka kestää korkeintaan kolme vuorokautta. Lyhytkestoisen saastumisen hallintaan saamiseksi tehdään seuraavat toimenpiteet:

Uimarannan ilmoitustaululle, medialle sekä nettisivuille laitetaan tiedote meneillään olevasta tai lyhytkestoisesta saastumisepäilystä. Tiedotteessa kerrotaan, minkä vuoksi vesi on saastunut tai sen epäillään saastuneen sekä kehoitetaan uimareita välttämään uimista. Tilanteen selvittämiseksi uimarannan uimavedestä otetaan uimavesinäyte. Lyhytkestoisen saastumisen vakavuudesta riippuen uimarannalle täytyy tarvittaessa asettaa uintikielto.

7.3 Toimenpiteistä vastaavat viranomaiset ja yhteystiedot

Lahden kaupunki
kaupunkiympäristön palvelualue
rakennus- ja ympäristövalvonta
ympäristöterveys
Askonkatu 2
15100 LAHTI
p. 03 733 4577
terveydensuojelu@lahti.fi

8. UIMAVESIPROFIILIN LAATIMISEN AJANKOHTA JA TARKISTAMISEN AJANKOHTA

8.1 Uimavesiprofiilin laatimisen ajankohta

28.4.2015

8.2 Uimavesiprofiilin tarkistamisen ajankohta

15.5.2024

Herrasmannin uimarannan ja lähiympäristön kartta

